

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/545/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613212927
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6613212927.1

Rozhodnutie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a členov senátu Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci navrhovateľky Z. Q., narodennej XX. XX. XXXX, bytom O. XXXX/XX, J., právne zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Peter Rybár s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47234466, proti odporcovi Rapid life životná poisťovňa a. s., so sídlom Garbiarska 2, Košice, IČO: 31690904, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Daniel Blyšťan s. r. o., so sídlom Rastislavova 68, Košice, IČO: 47231785, v konaní o zrušenie rozsudku rozhodcovského súdu a o odklad o vykonateľnosti rozsudku rozhodcovského súdu, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Lučenec, č. k. 5C/69/2013-164 zo dňa 30. 12. 2013 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Lučenec, č. k. 5C/69/2013-209 zo dňa 05. 03. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v spojení s opravným uznesením potvrdzuje.

Odporca je povinný nahradiť navrhovateľke trovy odvolacieho konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia vo výške 69,89 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. Petra Rybára, advokáta, do 3 dní.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd zrušil rozsudok rozhodcovského súdu Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19. 01. 2012 vydaný v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/2301/2012. Súčasne odložil vykonateľnosť tohto rozhodcovského rozsudku až do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 5C/69/2013.

Okresný súd mal po vykonanom dokazovaní preukázať, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu poistenej zmluvy č. 4475600006, a to dňa 28. 07. 2008. Následne došlo zo strany odporcu k zrušeniu uvedenej poistnej zmluvy ku dňu 29. 06. 2009 a po ukončení poistného vzťahu medzi účastníkmi konania odporca návrhom na začatie konania z 02. 01. 2012 podanom na Arbitrážnom súde v Košiciach dňa 04. 01. 2012 sa domáhal voči navrhovateľke zaplatenia sumy 166,52 €. Z rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19.01.2012 sp. zn. 3C/2301/2012 vyplýva, že navrhovateľka bola zaviazaná zaplatiť odporcovi sumu 166,52 € ako aj trovy rozhodcovského konania. Navrhovateľka prevzala tento rozsudok a následne podala žalobu na všeobecnom súde o zrušenie tohto rozhodcovského rozsudku dňa 10. 07. 2013. Z uvedeného okresný súd preto vyvodil, že navrhovateľka podala žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku na miestne príslušnom súde v zákonnej lehote.

Následne okresný súd zameral dokazovanie na zistenie, či navrhovateľka dôvodne popiera platnosť rozhodcovskej zmluvy, ako súčasti poistnej zmluvy uzavretej medzi účastníkmi konania, ktorú vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú, uzavretú v súlade s §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že znenie 15. časti 2. bodu Všeobecných poistných podmienok odporcu, podľa ktorého, pokiaľ poisťovňa nepoverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom špecializovaného stáleho rozhodcovského

súdu, resp. nezriadi stály rozhodcovský súd, bude rozhodcovský súd vytvorený podľa potreby od prípadu k prípadu tromi fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne. Citované ustanovenie Všeobecných poistných podmienok odporcu, ktoré okrem iného dáva odporcovi povinnosť vytvoriť si rozhodcovský súd tromi fyzickými osobami podľa vlastného výberu, je podľa okresného súdu potrebné považovať za ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech odporkyne ako spotrebiteľa. Citované ustanovenie Všeobecných poistných podmienok odporcu zároveň vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, teda od navrhovateľky, aby spory s dodávateľom, čiže odporcom riešila výlučne v rozhodcovskom konaní. Táto okolnosť je však kvalifikovaná ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve v zmysle § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka. Navyše aj v bode 2 osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007 zo dňa 28. 07. 2008 účastníci zmluvy opätovne vylúčili súdne konanie ako spôsob riešenia akýchkoľvek sporov medzi nimi. Odporca teda nepreukázal, že by osobitné zmluvné dojednanie č. 01/2007 bolo dohodnuté s navrhovateľkou individuálne, pričom túto okolnosť je povinný preukázať odporca ako dodávateľ v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti okresný súd konštatoval, že zakotvenie dvoch bodov osobitných zmluvných dojednaní na listine Všeobecných poistných podmienok odporcu ešte neznamená, že medzi účastníkmi zmluvy skutočne došlo k rokovaniu o otázke rozhodcovskej doložky, a že došlo k vytvoreniu súhlasného stanoviska. Práve naopak, vykonaným dokazovaním bolo spochybnené individuálne dojednanie osobitných zmluvných dojednaní č. 01/2007.

Okresný súd zároveň posudzoval i námietku odporcu týkajúcu sa skutočnosti, že navrhovateľka mala s odporcom v čase uzavretia poistnej zmluvy uzavrieť zmluvu o sprostredkovaní poistenia zo dňa 11. 10. 2007 s tým, že bude poskytovať svoje sprostredkovateľské služby podľa tejto zmluvy a podľa pravidiel inštrukcií a nariadení tak, ako ich vydá odporca. Navrhovateľka síce mala možnosť oboznámiť sa s obsahom Všeobecných poistných podmienok odporcu, ako aj s obsahom osobitných dojednaní, avšak nevedela o možnosti ovplyvniť obsah týchto všeobecných poistných podmienok a osobitných dojednaní, lebo aj v rámci výkonov práce sprostredkovateľky poistenia bola vedená k tomu, že k platnosti uzavretej poistnej zmluvy sa vyžaduje, aby boli klientom podpísané všetky listiny na miestach označených na podpis. Skúmaním otázky okolnosti, za ktorých bola vo Všeobecných poistných podmienkach odporcu a v osobitných dojednaniach zakotvená rozhodcovská doložka, okresný súd dospel k záveru o nekalom charaktere tejto zmluvnej podmienky. V článku 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nekalá zmluvná podmienka nezaväzuje spotrebiteľa. Navrhovateľka nemohla mať žiaden záujem na tom, aby jej prípadné sporné vzťahy s odporcom neprejednával súd všeobecnej sústavy súdov, ale rozhodcovský súd, prípadne fyzické osoby podľa výberu odporcu.

Okresný súd ďalej konštatoval, že podľa Dodatku č. 2 k Všeobecným poistným podmienkam z 21. 05. 2007 zo dňa 15. 12. 2008 zmluvné strany sa dohodli na osobitnom spôsobe individuálneho ovplyvnenia obsahu poistného vzťahu zo strany poistníka. Dojednanie tohto článku (XV. časť) môže poistník v lehote 30 dní od podpisu poistnej zmluvy zo strany poistníka individuálne odmietnuť bez toho, aby tým bol dotknutý, alebo akýmkoľvek spôsobom podmienený zvyšok poistného vzťahu a iné dojednania týchto poistných podmienok. Dodatok č. 2 k Všeobecným poistným podmienkam však navrhovateľkou podpísaný nebol.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel okresný súd k záveru, že rozhodcovská doložka obsiahnutá v 15. časti Všeobecných poistných podmienok a v osobitných zmluvných dojednaniach č. 1/2007 a Dodatku č. 2 k Všeobecným poistným podmienkam zo dňa 2. 05. 2007 s účinnosťou od 15. 12. 2008 nebola dojednaná platne a ide o nekalú podmienku v spotrebiteľskej zmluve.

Navrhovateľke pri podpísaní poistnej zmluvy ani neskôr nebola poskytnutá žiadna informácia ohľadne významu a následkoch dojednania rozhodcovskej doložky. Poskytnutie tejto informácie ani v najmenšom rozsahu sa nemohlo uskutočniť vzhľadom k tomu, že ani samotní sprostredkovatelia poistenia, teda ani navrhovateľka ako sprostredkovateľka nemala vedomosť o obsahu tohto pojmu, ako vyplýva nielen z jej výpovede, ale aj výpovede svedkyne V. W.. Pokiaľ sprostredkovatelia poistenia konajúci za odporcu sa aj zúčastnili školení, ich obsahom bolo najmä zdôraznenie povinnosti podpísať v zmluve a v prílohách miesta určené na podpis. Navrhovateľka, hoci sama bola sprostredkovateľkou poistenia, takto sa neoboznámila s obsahom pojmu rozhodcovská doložka a rozhodcovské konanie. Navyše pri uzatváraní predmetnej poistnej zmluvy navrhovateľka ako sprostredkovateľka sama výlučne

nevystupovala, sprostredkovateľom bola ďalšia osoba vykonávajúca sprostredkovateľskú činnosť pre odporcu.

Na základe vykonaného dokazovania a následného právneho posúdenia veci okresný súd vyhodnotil, že došlo k naplneniu zákonných dôvodov na podanie žaloby zo strany navrhovateľky podľa § 40 ods. 1 písm. c) zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších právnych predpisov (ďalej v texte len „zákon o rozhodcovskom konaní“) práve z dôvodu, že bola popretá platnosť rozhodcovskej doložky. Keďže okresný súd dospel k právnemu záveru o dôvode zrušenia rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. c) Zákona o rozhodcovskom konaní, následne z dôvodu hospodárnosti konania neskúmal otázku, či pri uzavieraní poisťovnej zmluvy účastníkmi konania boli porušené všeobecné záväzné právne predpisy na ochranu práv spotrebiteľa podľa § 40 ods. 1 písm. j) Zákona o rozhodcovskom konaní. Je zrejmé, že o ďalších dôvodoch na podanie návrhu podľa navrhovateľky sa bude rozhodovať po zrušení rozhodcovského rozsudku v rámci pokračovania v konaní pred súdom.

Na záver okresný súd konštatoval, že námietka odporcu spočívajúca v tom, že podľa Smernice sú poisťovné zmluvy spomedzi spotrebiteľských zmlúv výnimočné v tom, že niektoré zmluvné podmienky dohodnuté medzi poisťovňou a spotrebiteľom ovplyvňujú kalkuláciu poisteného plateného spotrebiteľom, pričom takéto ustanovenia sú potom spod predmetu úpravy Smernice vylúčené a medzi takéto ustanovenia patrí aj Dohoda o rozhodcovskom konaní a ustanovenia týkajúce sa provízie finančných agentov, podľa okresného súdu neobstojí, ak z 19. odôvodnenia Smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 uvedený záver nevyplýva. Z 19-teho odôvodnenia Smernice podľa okresného súdu vyplýva, že na jej účely sa hodnotenie nekalého charakteru netýka podmienok, ktoré popisujú hlavný predmet zmluvy, ani vzťah, kvalita a cena tovaru, alebo dodávaných služieb. Hlavný predmet Zmluvy a vzťah cena a kvalita môže byť napriek tomu braný do úvahy pri hodnotení primeranosti ostatných podmienok. Z uvedeného teda okresný súd vyvodil, že pri poisťovných zmluvách vzťah kvality a ceny dodaných služieb nemôžu byť predmetom hodnotenia nekalého charakteru zmluvných podmienok, avšak z citovaného odôvodnenia Smernice nie je možné vyvodiť záver, že by posudzovanie platnosti rozhodcovskej doložky bolo vylúčené z právnej úpravy obsiahnutej v Smernici 93/13/EHS v prípade, ak dodávateľom je poisťovňa.

O náhrade trov konania okresný súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v konaní.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej 15 dňovej lehote (§ 204 ods. 1 veta prvá O. s. p.) odvolanie odporca. Predovšetkým namietal, že navrhovateľka v čase uzavretia poisťovnej zmluvy, t. j. ku dňu 28. 07. 2008 sama pôsobila ako sprostredkovateľ poistenia pre odporcu, a to v čase od 11. 10. 2007 do 15. 06. 2010, a teda zmluvu uzavrela ako podnikateľský subjekt - samostatne zárobkovo činná osoba, ktorej predmetom činnosti bolo práve uzatváranie poisťovných zmlúv pre odporcu. Navrhovateľka teda bola osobou, ktorá bola v danej oblasti uzatvárania poisťovných zmlúv profesionálom, a ktorá mala a musela mať aj v zmysle svojej zákonnej povinnosti perfektné informácie o všetkých podmienkach poisťovnej zmluvy, Všeobecných poisťovných podmienok, a tým aj o rozhodcovskej doložke, nakoľko podľa zákona musela ona sama v pozícii sprostredkovateľa vedieť vysvetliť všetky tieto skutočnosti iným klientom, s ktorými sprostredkovala uzavretie poisťovných zmlúv. V tejto súvislosti poukázal na povinnosti, ktoré jej boli uložené zák. č. 340/2005 Z. z.. Sama navrhovateľka tak mala v zmysle tohto zákona vykonávať činnosť s odbornou starostlivosťou a priebežne si dopĺňať vedomosti, v dôsledku čoho mala a musela vedieť obsah Všeobecných poisťovných podmienok a osobitných zmluvných dojednaní obsahujúcich rozhodcovskú doložku a rovnako mala a musela poznať aj obsah Dodatkov k Všeobecným poisťovným podmienkam vrátane Dodatku č. 2 k Všeobecným poisťovným podmienkam, ktorý jej umožňoval odstúpiť od rozhodcovskej doložky. Navrhovateľka v čase uzavretia poisťovnej zmluvy, teda si musela byť vedomá, aký má rozhodcovská doložka vplyv a význam pre jej poisťovný vzťah. Súčasne poukázal na rozhodnutie súdneho dvora C-464/01 vo veci R. K. proti BEI VAAG z 20. 01. 2005. V dôsledku všetkých týchto okolností, preto podľa odporcu predmetná poisťovná zmluva nespĺňa definíciu zmluvy spotrebiteľskej v zmysle ust. §§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľka pri uzatváraní nemala postavenie spotrebiteľa, pretože konala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti - uzatváranie poisťovných zmlúv bolo totiž predmetom jej podnikania a zo zákona mala povinnosť svojich klientov informovať aj o rozhodcovskej doložke.

Následne odporca namietal, že pri aplikácii Smernice Rady 93/13/EHS došlo zo strany okresného súdu k jeho nesprávnej aplikácii v dôsledku nesprávneho prekladu tejto Smernice a jej prílohy. Konštatoval,

že slovenský zákonodarca nesprávnym prekladom Smernice a nadväzujúc na to, jej nesprávnou implementáciou prakticky podstatne sťažil použitie rozhodcovského konania v spotrebiteľských zmluvách napriek tomu, že rozhodcovské konanie je v slovenskom právnom poriadku jednoznačne upravené právnym predpisom. V danom prípade teda prvostupňový súd priamo aplikoval nesprávne znenie Smernice, čo má za následok úplne nesprávne právne závery tohto súdu. Nedošlo, ani nemohlo dôjsť k odopretiu možnosti spotrebiteľa brániť svoje práva pred všeobecným súdom, čoho najlepším dôkazom je práve existencia tohto konania vedeného pred všeobecným súdom. Odporca na záver uzavrel, že považovať uzavretie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve nie je v rozpore s právom EÚ, a ani so žiadnym rozsudkom ESD, ale naopak, riešenie aj spotrebiteľských sporov mimosúdne, t. j. aj arbitrážou je v súlade s cieľmi práva EÚ, a to aj spotrebiteľského práva EÚ.

Na viac odporca uviedol, že rozhodcovská doložka, ktorá je predmetom posúdenia v tomto konaní, bola dojednaná individuálne. Mal za to, že práve navrhovateľka mala predložiť dôkaz o tom, že odporca, resp. ktokoľvek iný ju akýmkoľvek relevantným spôsobom „viedol“ k tomu, že k platnosti zmluvy sa vyžaduje, aby boli podpísané všetky listiny. Navrhovateľka teda nepreukázala, že by odporca vyžadoval pre platné uzavretie poistnej zmluvy aj podpis osobitných zmluvných dojednaní obsahujúcich rozhodcovskú doložku. Navrhovateľka mala preukázateľne možnosť rozhodcovskú doložku prijať, modifikovať, alebo ju odmietnuť, a to bez toho, aby bol tým samotný zmluvný vzťah - poistenie negatívne ovplyvnené. Navrhovateľ neviazal uzavretie poistenia na podpis rozhodcovskej doložky, a tento nebol podmienkou uzavretia poistenia. Zdôraznil, že osobitné zmluvné dojednania boli graficky umiestnené na konci listu pod deklaratórnym podpisom navrhovateľa potvrdzujúcim prevzatie Všeobecných poistných podmienok. Tento odstavec je graficky oddelený od samotných Všeobecných poistných podmienok miestom na podpis klienta potvrdzujúceho prevzatie Všeobecných poistných podmienok a odstavec je navyše odlišný ešte aj veľkým písmom dvojnásobnej veľkosti, pričom však sám názov osobitné zmluvné dojednania gramaticky, logicky nepochybne vyjadruje, že sa nejedná o súčasť Všeobecných poistných podmienok, teda že sa nejedná vôbec o súčasť niečoho. Odporca teda pri uzatváraní poistnej zmluvy vytvoril navrhovateľke dostatok priestoru a možnosť na výber, či osobitné zmluvné dojednania vrátane rozhodcovskej doložky svojim podpisom prijme alebo nie, a tým bol naplnený základný zmysel a účel § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka zabrániť tomu, aby bol spotrebiteľ nútený pristúpiť k zmluvnému dojednaniu s ktorým nesúhlasil len preto, že je neoddeliteľnou súčasťou zmluvy, ktorú chce uzavrieť.

Námietkou zo strany odporcu voči postupu prvostupňového súdu sa týkala i opomenutia procesnej povinnosti v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p., keď porušenie tohto procesného postupu zapríčinilo, že rozhodnutie súdu bolo pre odporcu nepredvídateľné. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie.

Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu zotrvala na svojich vyjadreniach a právnych záverom už uvedených pred prvostupňovým súdom a navrhla, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

Odporca v doplnení odvolania proti napadnutému rozsudku okresného súdu predložil rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/89/2014.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) prejednal odvolanie viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Z predloženého spisu okresného súdu vyplýva, že navrhovateľka sa návrhom na začatie konania domáha zrušenia rozhodcovského rozsudku podľa § 40 ods. 1 písm. j) a c) Zákona o rozhodcovskom konaní. Konkrétne poukazovala na to, že rozhodcovská zmluva zakladajúca právomoc rozhodcovského súdu spor medzi účastníkmi konania prejednať a rozhodnúť nebola individuálne dojednaná a je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Okresný súd návrh navrhovateľky považoval za plne dôvodný, keď v prvom rade vychádzal zo záveru, že zmluvný vzťah založený medzi účastníkmi konania poistnou zmluvou je vzťahom spotrebiteľským, na čo nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že za odporcu konal ako finančný agent a poistnú zmluvu podpísal E. Q., otec navrhovateľky. Je teda zrejmé, že za odporcu vystupoval sprostredkovateľ, ktorým nebola výlučne sama navrhovateľka, ako na to poukazoval odporca. Okresný súd vykonal dokazovanie nielen výsluchom navrhovateľky, ale aj svedkyne P. W., z ktorého dokazovania mal za preukázané, že pri uzavieraní poistných zmlúv

v skutočnosti s klientmi ako spotrebiteľmi neboli dojednávané zo strany sprostredkovateľov žiadne zmluvné dojednania a ako sprostredkovateľky poistenia nemali vedomosť o obsahu pojmu rozhodcovská doložka. Odvolací súd teda poznamenáva, že pokiaľ odporca poukazuje na to, že navrhovateľka, ako aj prípadne svedkyňa vyplývajú povinnosti finančného agenta v zmysle zák. č. 340/2005 Z. z., uvedené porušenie týchto povinností z tohto zákona vyplývajúcej nemá právny dosah na posúdenie rozhodcovskej doložky obsiahnutej v poistnej zmluve, ktorú navrhovateľka ako spotrebiteľka uzavrela s odporcom. Nebolo preukázané, že by spojenie medzi predmetnou poistnou zmluvou a rozhodcovskou doložkou, ktorú navrhovateľka napáda a výkonom je sprostredkovacej činnosti spočívajúcej v predaji identických poistných zmlúv s identickou rozhodcovskou doložkou, nebolo zanedbateľné, príp. že by malo podstatnú úlohu v kontexte tejto zmluvy. Napriek tomu, že odporkyňa pri uzatváraní predmetnej poistnej zmluvy mala vystupovať ako profesionál v predmete zmluvy a mala byť plne informovaná o možnosti rozhodcovskú doložku prijať, alebo neprijať, sama konštatovala, že nemala vedomosť o tom, aký má rozhodcovská doložka vplyv a význam pre jej poistný vzťah. Pri uzatváraní predmetnej poistnej zmluvy navrhovateľka nevystupovala ako sprostredkovateľka, a preto nemožno v žiadnom prípade hovoriť o akýchkoľvek jej povinnostiach vyplývajúcich zo zákona o sprostredkovaní poistenia. Navrhovateľka síce uzatvorila poistnú zmluvu, avšak nie v rámci svojej obchodnej či podnikateľskej činnosti, nakoľko uzavrela životné a úrazové poistenie, ktoré sa môže vzťahovať výlučne na fyzickú osobu a nemalo nič spoločné s výkonom jej živnostenského oprávnenia. Naopak, odporca nepreukázal, že by navrhovateľka aj ako sprostredkovateľka, ktorá si musela zriadiť živnosť, bola v tejto oblasti vzdelaná, či patrične preškolená zo strany odporcu, ak samotná navrhovateľka, ako aj svedkyňa vypovedali, že nemali vedomosť o obsahu pojmu rozhodcovská doložka, a pokiaľ sa aj pripravovali na výkon práce sprostredkovateľky poistenia tzv. viazaného finančného agenta, školenia si organizovali len medzi sebou a ich obsahom bolo najmä zdôraznenie povinnosti podpísať poistnú zmluvu a k nej patriace prílohy na každom vyznačenom mieste. Odporca žiadnym spôsobom nepreukázal vedomosti navrhovateľky prípadne svedkyne, naopak, navrhovateľka zotrvala na vyjadrení, podľa ktorého v rámci výkonu jej práce ako sprostredkovateľky poistenia bolo najmä „vedenie k tomu, že k platnosti uzavretej poistnej zmluvy sa vyžaduje len to, aby boli klientom podpísané všetky listiny na miestach označených na podpis“.

Odvolací súd v tejto súvislosti následne poznamenáva, že ak by aj navrhovateľka mala vedomosť o obsahu pojmu a význame rozhodcovskej doložky, uvedené nič nemení na jej neprijateľnosti v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, ak navrhovateľka ako spotrebiteľka a ani ako sprostredkovateľka poistenia nemusela mať vedomosť o jej rozpore so zákonom - Občianskym zákonníkom. V tejto súvislosti neobstojí ani námietka odporcu, ktorá poukazuje na nesprávne znenie - slovenské znenie Smernice Rady EHS 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993, prípadne jej nevhodnú implementáciu do Občianskeho zákonníka. Uvedená skutočnosť žiadnym spôsobom nespochybňuje samotné znenie § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa za neprijateľnú podmienku uvedenú v spotrebiteľskej zmluve považuje ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Uvedené ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka bolo súčasťou slovenského právneho poriadku už v čase, kedy bola zmluva o poistení medzi účastníkmi konania uzavretá, preto akékoľvek odkazy na správny alebo nesprávny preklad Smernice Rady EHS nie je v tomto prípade dôvodný, resp. je nadbytočný. Nie je možné v žiadnom prípade opomenúť, že z bodu 1 časť 15 Všeobecných poistných podmienok, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy a ktoré pre prípad, ak by navrhovateľka odmietla, či akýmkoľvek spôsobom spochybnila, či ovplyvnila, by nedošlo k uzavretiu samotnej poistnej zmluvy. Z tohto ustanovenia vyplývalo, že všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní pred rozhodcovským súdom. Navyše osobitné zmluvné dojednania č. 01/2007, na ktoré odporca v odvolaní poukazoval v bode 2 obsahujú dohodu účastníkov poistnej zmluvy o tom, že sa podrobia rozhodcovskému konaniu v zmysle bodu 1 časť 15 Všeobecných poistných podmienok, preto akékoľvek spochybnenie toho, že nešlo o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku, neobstojí. Je zrejmé, že rozhodcovská doložka je súčasťou Všeobecných poistných podmienok odporcu, ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy, pričom samotný text Všeobecných poistných podmienok nebolo možné zo strany navrhovateľky akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť. Úvahy odporcu uvádzané pred prvostupňovým súdom ako i v odvolaní týkajúce sa okolností, že navrhovateľka mohla prijať, či modifikovať alebo odmietnuť rozhodcovskú doložku z dôvodu, že osobitné zmluvné dojednania boli jasne a zreteľne graficky i obsahovo oddelené od Všeobecných poistných podmienok je absolútne nemiestna, ak v osobitných zmluvných dojednaniach týkajúcich sa rozhodcovskej doložky je odkaz na Všeobecné poistné podmienky. Tvrdenie odporcu o tom, že odporca neviazal uzavretie poistenia

na podpis rozhodcovskej doložky, resp. podpis rozhodcovskej doložky nebol podmienkou uzavretia poistenia, je v úplnom rozpore so samotným znením Všeobecných poisťných podmienok či osobitných zmluvných dojednaní tak, ako už boli citované vyššie. Navrhovateľka teda nemala možnosť ovplyvniť ani výber rozhodcovského súdu, ktorý jej spor s veriteľom v rozhodcovskom konaní rozhodne (keď tento bol súčasťou predtlačenej formulára rozhodcovskej zmluvy vypracovanej odporcom), a po zahájení rozhodcovského konania už nemala možnosť obrátiť sa na všeobecný súd a ani rozsudok rozhodcovského súdu napadnúť riadnym opravným prostriedkom.

Odvolačný súd teda vychádzajúc z rozsahu a dôvodov odvolania po prejednaní rozsudku prvostupňového súdu aplikujúci ust. § 219 ods. 2 O. s. p. sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku a konštatuje správnosť dôvodov a právnych úvah, na podklade ktorých prvostupňový súd rozhodol. Na zdôraznenie jeho správnosti dodáva:

Odvolačný súd v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že v prejednávanej veci uzatvorením zmluvy o poistení vznikol medzi účastníkmi konania vzťah medzi dodávateľom a spotrebiteľom založený spotrebiteľskou zmluvou, teda vzťah spotrebiteľský.

Okresný súd teda dospel k správne záveru, že právomoc rozhodcovského súdu na vydanie rozhodcovského rozsudku bola založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, v rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka, preto okresný súd rozhodol vecne správne, keď návrhu navrhovateľky vyhovel a rozhodcovský rozsudok zrušil. Práve prijatím ust. § 53 ods. 4 písm. r) Občianskeho zákonníka v platnom znení zákonodarcu zabezpečil vyššiu mieru ochrany spotrebiteľa ako je poskytnutá Smernicou Rady 93/13/HS, teda musí byť v uvedených intenciách posúdené ako platné a navyše eurokomformné.

Pokiaľ odporca v odvolaní poukázal na procesné pochybenie prvostupňového súdu, ktorý na pojednávaní dňa 16. 12. 2013 nepostupoval v zmysle § 118 ods. 2 O. s. p. k uvedenému odvolací súd uvádza nasledovné:

Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 16. 12. 2013 (č. I. 150-152 spisu) vyplýva, že tak právny zástupca navrhovateľky ako aj právny zástupca odporcu boli vyzvaní k zhrnutiu návrhov resp. záverečnej reči, ktorá im bola obom udelená. Ak aj zákonný sudca pred rozhodnutím vo veci samej nevedel, ktoré právne významné skutkové tvrdenia účastníkov považuje za zhodné a ktoré právne významné skutkové tvrdenia zostali sporné, uvedená skutočnosť sama o sebe nespôsobuje porušenie práva odporcu spočívajúceho v tom, že bolo vydané nepredvídateľné rozhodnutie súdu. So spornými otázkami mal možnosť sa odporca dôsledne vysporiadať, nakoľko pred prvostupňovým súdom mu bol zo strany súdu riadne doručený návrh navrhovateľky, v ktorom boli opísané všetky významné skutkové ako i právne závery, z ktorých navrhovateľka pri podaní žaloby vychádzala. Následne právny zástupca odporcu zaslal súdu písomné vyjadrenie vo veci samej spolu s návrhmi na vykonanie dokazovania, preto mal možnosť ku všetkým skutočnostiam uvádzaným v návrhu sa riadne vyjadriť a sa s nimi aj oboznámiť. Aj vyjadrenie navrhovateľky zo dňa 12. 09. 2013 (č. I. 93 spisu) bolo odporcovi riadne doručené, mal možnosť sa oboznámiť s argumentáciou navrhovateľky v celom rozsahu. Opätovne bolo zo strany odporcu dané vyjadrenie vo veci samej podaním zo dňa 11. 10. 2013, ku ktorému sa navrhovateľka písomne vyjadrila podaním zo dňa 22. 10. 2013. Na pojednávaní dňa 16. 12. 2013 boli opakovane zhrnuté všetky vyjadrenia účastníkov konania a zároveň bol zabezpečený i výsluch tak účastníkov ako i svedkyne. Odporcovi bola daná možnosť zhrnúť všetky svoje návrhy k veci samej, teda daná možnosť záverečnej reči, pričom samotný odporca v priebehu konania nenamietal procesný postup prvostupňového súdu v opomenutí aplikácie ust. § 118 ods. 2 O. s. p., ale učinil tak až v podanom odvolaní. Z obsahu spisu preto vyplýva, že postupom okresného súdu, a to opomenutím postupu podľa § 118 ods. 2 O. s. p. nedošlo v konečnom dôsledku k vydaniu nepredvídateľného rozhodnutia vo veci samej, ak okresný súd pri rozhodovaní vychádzal z právnej argumentácie navrhovateľky, ktorá bola odporcovi počas celého konania známa, na ktorú opakovane reagoval a zasielal písomné vyjadrenia, pričom následne pred súdom aj osobne vypovedal. Ak odvolateľ následne poukazuje na iné rozhodnutie Krajského súdu Prešov, odvolací súd konštatuje, že uvedeným rozhodnutím nie je právne viazaný, týmto rozhodnutím nebol viazaný ani okresný súd pri rozhodovaní vo veci samej, preto nemožno konštatovať nepredvídateľnosť rozhodnutia ani v tejto súvislosti. Opomenutie povinnosti v zmysle ust. § 118 ods. 2 O. s. p. súdom preto samo o sebe nie je možné považovať za vadu, ktorá by spôsobila vecnú nesprávnosť rozhodnutia, ako na to odvolateľ poukázal v odvolaní. Odporca tak pred

prvostupňovým súdom, ako i v odvolaní reagoval na všetky zásadné otázky majúce priamy vplyv na rozhodnutie vo veci samej a okresný súd nezaložil rozhodnutie na dôvodoch, ktoré by neboli odporcovi počas prvostupňového súdu známe, resp. s ktorými by sa nemohol oboznámiť, či na ne reagovať.

Na záver odvolací súd poznamenáva, že aj výrok rozsudku o odklade vykonateľnosti napadnutého rozsudku je podľa § 219 ods. 1 O. s. p. vecne správny, ak uvedená možnosť odkladu vykonateľnosti okresnému súdu vyplýva z ust. § 40 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní. Je nepochybné, že navrhovateľka na príslušnom súde podala návrh na zrušenie rozhodcovského rozsudku, pričom prvostupňový súd o návrhu navrhovateľky vo veci samej rozhodol, preto mal možnosť odložiť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku, ktorý svojim rozhodnutím následne zrušil.

Pod odkladom vykonateľnosti totiž treba chápať stav, že povinný (navrhovateľka) po dobu, po ktorú tento odklad trvá, nie je povinná plniť a splnenie povinnosti po túto dobu nie je možné uskutočniť núteným výkonom rozhodnutia. Možnosť odkladu vykonateľnosti upravuje okrem Občianskeho súdneho poriadku (§ 233) aj Zákon o rozhodcovskom konaní, a to práve vo vyššie citovanom ustanovení § 40. Okresný súd v tomto smere správne posúdil vplyv odkladu vykonateľnosti na práva a povinnosti oboch účastníkov, ak z obsahu spisu vyplýva, že návrh nie je zjavne nedôvodný, naopak boli doložené listiny, z ktorých vyplýva uzavretie rozhodcovskej doložky medzi účastníkmi konania v rámci zmluvy o poistení bolo neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pričom pokiaľ ide o navrhovateľku, je nepochybné, že v prípade núteného výkonu rozhodcovského rozsudku a zároveň v prípade v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku by jej mohla vzniknúť škoda, ktorej sa dá predísť práve nariadením odkladu vykonateľnosti. Naopak, v prípade postavenia odporcu sa odkladom vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku a súčasným prípadným úspechom v konaní, jeho pozícia vzhľadom na dočasný charakter odkladu vykonateľnosti výrazne nezhorší. Uvedenému nasvedčuje aj možnosť odporcu podať proti rozhodnutiu okresného súdu vo veci samej odvolanie, ktoré oprávnené odporca využil, ak namietal vecnú správnosť prvostupňového rozhodnutia.

K (ne)individuálnosti dojednania predmetnej rozhodcovskej doložky odvolací súd poznamenáva, že v zmysle ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nevyhnutné prihliadať nielen na skutočnosť, či sa spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale najmä, či mohol resp. nemohol ovplyvniť ich obsah. Vzhľadom na obsah a formu predložených Všeobecných poistných podmienok, ktoré boli odporcom vopred vypracované je zrejmé, že nemožno dospieť k záveru o tom, že by navrhovateľka mohla meniť ich obsah. Ustanovenia zmluvných podmienok, ktoré sú formulárove predtlačené, neumožňujú jednoznačne slabšej strane (spotrebiteľovi) ich modifikáciu a predstavujú možnosť vyvolania nepriaznivých následkov na strane spotrebiteľa. K otázke platnosti takto uzavretých rozhodcovských doložiek už opakovane vyslovil právny záver o ich neplatnosti aj Najvyšší súd SR, napríklad sp. zn. 6Ncdo/9/2012, 6Cdo/1/2012, 6Cdo/3/2013, 6Ecd/7/2013. Odvolací súd preto opätovne poukazuje na to, že rozhodcovská doložka v prejednávacom prípade nie je obsiahnutá v osobitných zmluvných dojednaniach, ale v časti 15 Všeobecných poistných podmienok, z čoho vyplýva, že v prípade, ak by navrhovateľka osobitné zmluvné dojednania nepodpísala, bola by rozhodcovskou doložkou viazaná. Navyše touto doložkou by bola viazaná aj v prípade, ak by nepodpísala ani Všeobecné poistné podmienky. Spomínané Všeobecné poistné podmienky totiž tvoria zákonnú súčasť poistnej zmluvy, a preto sú pre poistného záväznú aj v prípade, ak ich neopatrí svojim podpisom. Rozhodcovská doložka bola preto dohodnutá už podpisom poistnej zmluvy, keďže sa v nej výslovne uvádzalo, že jej súčasťou sú ako predtlačený formulár Všeobecné poistné podmienky pre životné poistenie, a teda aj rozhodcovská doložka obsiahnutá v časti 15, a to bez ohľadu na to, či účastníci podpísali (taktiež formou predtlačeného formuláru) osobitné zmluvné dojednania odkazujúce na tú istú rozhodcovskú doložku uvedenú v poistných podmienkach. Ani zo záznamov o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve nemožno žiadnym spôsobom vyvodiť záver, že z neho vyplýva, že by navrhovateľka bola poučená o rozhodcovskej doložke a jej prípadných následkoch ako to tvrdil odporca. Tento záznam sa týka výslovne potrieb klienta v súvislosti s uzavretím poistnej zmluvy a jediná zmienka o rozhodcovskom konaní je len v tom zmysle, že v prípade sporov je možné využiť rozhodcovské konanie na ich riešenie, kým podľa Všeobecných poistných podmienok už o žiadnu možnosť nejde, ale o povinnosť. Navyše rozhodcovská doložka je súčasťou textu písaného malými písmenami splyvajúceho s ostatnými zmluvnými podmienkami uvedenými vo Všeobecných poistných podmienkach (časť XV). Samotné znenie rozhodcovskej doložky znemožňuje poistenému spotrebiteľovi zvoliť si spôsob riešenia prípadného sporu a núti ho v prípade sporu a sporných nárokov podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu.

Vzhľadom na skutočnosť, že odvolací súd nepovažoval odvolanie odporcu za dôvodné a rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za vecne správne, odvolací napadnutý rozsudok, ktorým bol zrušený rozsudok rozhodcovského súdu Arbitrážneho súdu Košice zo dňa 19. 01. 2012 pod sp. zn. 3C/2301/2012 a súčasne bola odložená vykonateľnosť tohto rozsudku rozhodcovského súdu do právoplatného skončenia súdneho konania vedeného na Okresnom súde Lučenec sp. zn. 5C/69/2013 a ako vecne správne podľa § 219 ods. 1,2 O. s. p. potvrdil vrátane súvisiaceho výroku o náhrade trov konania. O náhrade trov konania rozhodol okresný súd vecne správne v zmysle ust. § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej v texte len „Vyhláška“), pričom odvolateľ nenamietal výšku takto priznanej náhrady trov konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 224 ods. 1 O. s. p., teda podľa úspechu v odvolacom konaní. Odporca v odvolacom konaní nebol úspešný a právo na náhradu trov odvolacieho konania vzniklo navrhovateľke. Navrhovateľka si riadne a v čas uplatnila náhradu trov odvolacieho konania, ktoré pozostávajú z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby, a to podanie vyjadrenia k odvolaniu odporcu vo veci samej v zmysle § 13a ods. 1 písm. b) Vyhlášky vo výške 61,85 € + režijný paušál (§ 16 ods. 3 Vyhlášky) vo výške 8,04 €. Trovy odvolacieho konania tak spolu predstavujú sumu 69,89 €, ktoré trovy konania je odporca povinný nahradiť navrhovateľke na účet je právneho zástupcu, advokáta, v zmysle ust. § 149 ods. 1 O. s. p..

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.